

τῶν κατὰ τὴν Θεσσαλίαν στρατευμάτων. Γνωρίζοντες τὰ ὑπὲρ Πατρίδος αἰσθήματά μου, δὲν δύνασθε νὰ ἐκλάβητε ὡς προσποίησιν τὴν ἔκφρασιν τῆς χαρᾶς μου, καθόσον ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ὀδηγοῦμενος κρίνω τοιοῦτον τι μέτρον σωτήριον. Ἄν καὶ εἴσθε πληροφορημένοι περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων, οὐχὶ ἤττον ἔκρινα νὰ διασκεδάσω τυχούσας ἀμφιβολίας διὰ τῆς παρουσίας. Μὴν νομίζετε, ὅτι θὰ εὗρητε στρατιώτιας τῆς α' ἡ ἐπαναστάσεώς μας ἐνταῦθα. Ὅπου καὶ ἂν ἐπολεμήσαμεν μέχρι τοῦδε ἐνίκησαμεν μὲν ἀλλὰ μετὰ δυσκολίας πολλῆς καὶ ὑπερτεροῦντες πάντοτε κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοὺς ἐχθρούς. Ὁ λόγος δὲ εἶναι κυρίως ὅτι οἱ ἐχθροὶ πολεμοῦντες ὑπὲρ τῶν ὄλων παρίστανται εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀπελπισίας, ἐνῶ ἡμεῖς ἀπεγδυμένοι παντὸς αἰσθήματος, τότε μόνον ἀνθιστάμεθα, ὅταν βλέπομεν ὑπολάμπουσιν ἐλπίδα λαφυραγωγῆσεως. Ἄλλως τὸν κίνδυνον ἀποφεύγουσιν ἅπαντες, καὶ ὅταν πρόκειται νὰ διακινδυνεύσῃ οὐ μόνον ὁ σκοπός, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλάς ὁλόκληρος. Ἀπήθεια δὲ καὶ ἀταξία εἶναι ὁ ἐπιπολάζων χαρακτήρ τοῦ στρατοῦ, ὅστις καταπολεμᾷ τὴν πρόοδον τοῦ κινήματος μέχρι καταστροφῆς. Πῶς δὲ δυνατόν νὰ ἐπιορθωθῶσι τὰ ἐλαττώματα ταῦτα τῶν στρατιωτῶν; Δὲν πρέπει νὰ ἔχητε τὴν ἰδέαν ὅτι διὰ μόνης τῆς μισθοδοσίας ἤτις θεωρεῖτε ἐκ τῶν ὧν ἄνευ παρ' ὄλων, ἀλλὰ καὶ διὰ διοργανισμοῦ προπάντων, δυνατόν κυρίως νὰ χαλινώσῃ τὴν ἀπήθειαν καὶ ἀταξίαν τῶν στρατιωτῶν, καὶ νὰ στρέψῃ τὸ συμφέρον αὐτῶν πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ μέλλοντός των, εἰς ὃ ἰδίως ἐνδιέφευται καὶ ἐσχατώτερος τῶν Ἑλλήνων. Περὶ τῶν ὀπλαρχηγῶν νὰ μὴ μεταβάλλητε τὴν ἰδέαν ἣν περὶ αὐτῶν ἔχετε. Ὅλα τὰ ἐλαττώματα κυκλοφοροῦσι καὶ πρὸ αὐτῶν θυσιάζονται λαμπρὰ ἀποτελέσματα ὅπως ἐσχάτως καὶ ἐν τῇ Δομοκῷ, ὅπου σχεδὸν νικηταί, ὀπισθοδρομήσαμεν, εὐρισκόμενοι, εἰς ἣν γνωρίζετε κατάστασιν. Ἐν μέσῳ αὐτῶν θ' ἀπαντήσετε τὴν μεγαλυτέραν δυσκολίαν καὶ νομίζω ἀδύνατον νὰ ὑπερνικήσετε, ἂν δὲν συντρέξωσι κατάλληλοι περιστάσεις καὶ ἂν αἱ πράξεις σας δὲν ἀποδειχθῶσιν ὡς προερχόμεναι ἐκ Βασιλικῆς ἀπορροίας. Γνωρίζω, ὅτι εἰς τὸ ὑμέτερον ἄτομον πάντως ὑποκλίνουσι καὶ συμβιβάζονται, ἀλλὰ καὶ αἱ δυσαρέσκεια δὲν ἀργοῦσι παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, ὡς τοὺς γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ. Μὴν ὑπολάβητε δὲ ὅτι ἀπαιτοῦνται μεγάλα πράγματα εἰς ἀνάκτησιν τῆς Θεσσαλίας. Ἡ ὑπάρχουσα δύναμις τακτοποιουμένη ὡς ἄνωτέρω, καὶ ὁ κυκεὼν τῶν ὀπλαρχηγῶν διευθετούμενος μετὰ τὸ ἀπαιτούμενον πνεῦμα, τὸ ὅποιον δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς, ἡ Θεσσαλία εἶναι εἰς χεῖρας μας ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Μόνη ὅμως ἔλλειψις ὑπάρχει καὶ πρέπει νὰ ἀναπληρωθῇ ἢ τῶν τηλεβόλων, διότι οὐδεμιᾶς πόλεως ἐκπόρθησις ἐπιτυγχάνεται ἄνευ τῶν μέσων τούτων. Ὁ προκείμενος πόλεμος εἶναι ἐπιθετικὸς καὶ ὡς τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ προοδεύσῃ ἄνευ χονδροῦ πυρός. Μέχρισότου δὲ ἐκπορθηθῶσι κεντρικαὶ τινες πόλεις, ἀνάγκη αἱ τροφαὶ νὰ προμηθεύωνται ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ ἀπαιτούμενη φροντίς, ἵνα ἀποφύγωμεν ὅτι ἐκ τῆς στερήσεως μέχρι τοῦδε ὑποφέραμεν. Τοιοτοτρόπως ἀποφασίσετε νὰ ἐξέλθετε, καὶ μὴν ἀμφιβάλτετε, ὅτι ἡ ἀνάκτησις τῆς Θεσσαλίας θὰ σᾶς πλέξῃ ἐντὸς ὀλίγου τὸν λαμπρότερον στέφανον. Βεβαιωθῆτε, ὅτι καὶ ὅπως μέχρι τοῦδε ὑπῆρχομαι (sic) πρὶν δηλ. ἐπέλθῃ ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον διάλυσις τῶν σωμάτων, ἂν ὑπῆρχεν ὁ ἀπαιτούμενος νοῦς (καὶ ὄχι μέγας) ἠθέλαμεν ἔχη ἤδη εὐτυχέστατα ἀποτελέσματα. Δυστυχῶς ὅμως, οὔτε ὑπῆρξεν, οὔτε ὑπάρχει καὶ μὴ περιμένετε τίποτα ἄνευ τῶν ἀναφερομένων μέτρων.»

Τὰ πῶς ἄνω ἔγγραφα νομίζω πῶς φέρουν στὴ δημοσιότητα ἀρκετὰ ἀπ' τὰ μυστικὰ τῆς ἐπανάστασης τοῦ 1854 καὶ θὰ μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν στὸν ἱστορικὸ πού κάποτε θὰ καταπιασθεῖ μετὰ τὴν ἄτυχη κείνη προσπάθεια γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Θεσσαλίας.

“ΤΑ ΖΟΡΜΠΑΪΚΑ” ΕΚ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

ΑΘΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Ἴατροῦ ἐκ Ραψάνης

Δὲν εἶχε περάσει χρόνος ἀπὸ τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Θεσσαλίας ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ καὶ νά!! τὴν 15^{ην} Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1882, ἡμέρα πού πανηγυρίζει ἡ Ραψάνη, ὅπως κάθε χρόνο τῆς Παναγίας καὶ ὅπου συρρέουν πολλοὶ φιλόθρησκοι πανηγυριῶτες ἀπὸ τὰ γύρω χωριά, θέλησε ὁ Σαλῆ Πασσᾶς, Διοικητῆς τῶν μεθοριακῶν σταθμῶν ἀπὸ τὴν θάλασσα τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ πάνω, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Τσάγεζι — Πλαταμῶνα μέχρι Ραψάνης, Πυργετοῦ, Αἰγάνης, Πόρρων (Πούρλιας), Σκοτίνας, Λεπτοκαρυᾶς καὶ Λιτοχώρου, νὰ εἰσβάλλῃ μετὰ ἓνα ὁλόκληρο Τάγμα ἀπὸ Τούρκους εἰς τὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος. Ἐπροχώρησε γιὰ νὰ καταλάβῃ ἢ παραβιάσῃ τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα εἰς τὰ ὄροσημα «Τρία Πλατάνια», «Ζορμπᾶ», «Κέδρος» καὶ «Βίγλα», κατευθυνόμενος πρὸς τὸ «Καραλῆ Δερβέν», διότι προκλήθεις ὁ Ἕλληνας Ἀξιωματικὸς Ἐπαμεινώνδας Μαυροδῆμος ὑπὸ τοῦ Τούρκου συναδέλφου του Μουσσᾶ Γκέκα εἰς τὸ χωριὸν Πούρλια (Πόρροι), ὁ δικὸς μας Μαυροδῆμος τὸν ἐρράπισεν καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη πολὺ προσβλητικὸ ἀπὸ τὸν Σαλῆ Πασσᾶ.

Τὴν αἰφνίδια ὅμως αὐτὴ εἰσβολὴ τῶν Τούρκων, τὴν ἀντιμετώπισε γενναῖα ὁ λεοντόκαρδος ἀξιωματικὸς μας Ἐπαμεινώνδας Μαυροδῆμος μετὰ 20 παλληκάρια του μόνον καὶ κατῴρθωσε νὰ τὴν ἀποκρούσῃ, μέχρις ὅτου ἐφθασαν ἐνισχύσεις ἀπὸ τὴν Λάρισα μετὰ πεζοὺς καὶ πυροβολικὸν, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ μονόχειρος Στρατηγοῦ Δημητράκη Γρίβα, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῶν γενναίων κατοίκων τῶν περὶ τὸ χωριὸν Ραψάνης, Αἰγάνης καὶ Πυργετοῦ.

Κατὰ τὴν σκληρῆ καὶ ἐνδοξὴ αὐτὴ μάχη παρὰ τοὺς Πόρρους, συνελήφθησαν 3-4 τῶν ἰδικῶν μας καὶ δύο ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ραψάνης, οἱ Γεώργιος Κανάτσιος καὶ Κωνσταντῖνος Γεωργιάδης, ἐμπειρόντες εἰς ἐνέδραν τῶν Τούρκων παρὰ τὴν Αἰγάνη καὶ εἰς τὴν θέσιν «Στεφάνι». Καὶ ὁ μὲν Γεώργιος Κανάτσιος ἐφονεύθη, ὁ δὲ Κωνστ. Γεωργιάδης συλληφθεὶς αἰχμάλωτος, μετεφέρθη ξυλοκοπούμενος ἀγρίως κατ' ὁδὸν εἰς τὴν θέσιν «Ἀρβανίτσα», ἐγκλεισθεὶς δὲ εἰς σκοτεινὸν ὑπόγειον, ἐπέτυχον οἱ ἰδικοὶ μας μετὰ τέχνασμα νὰ τὸν ἐλευθερώσουν.

Ἄλλὰ οἱ Τούρκοι εἶχαν τεράστιες ἀπώλειες. Ἄρκει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἓνας Ἕλληνας στρατιώτης καὶ τραυματίας μάλιστα, κρυμμένος μέσα στὸ δάσος καὶ εἰς τὴν θέσιν «Ζορμπᾶ» ἐξ οὗ καὶ ἡ ὄνομασία «Ἡ Μάχη τῶν Ζορμπαικῶν», ἐσκότωσε 40 Τούρκους στρατιώτες μαζί μετὰ τὸν Μουσσᾶ Γκέκα. Ἡ μάχη αὐτὴ διήρκεσε 5 ἡμέρας, ὅποτε οἱ Τούρκοι ὑπεχρεώθησαν νὰ ὑποχωρήσουν εἰς τὰ νέα καὶ πάλιν σύνορα των.

